LAUSUNTO

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
PL 101
00531 Helsinki

Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Asia: **Lausunto koskien valtion talousarvioesityksestä, aiheesta: Kuntatalous, ICT/Digi**

Viite: Lausuntopyyntö HE 154/2022

Julkisten ja Hyvinvointialojen liitto JHL ry kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi.

Valtiontalousarvioesitys vuodelle 2023 on kuntien talouden näkökulmasta kohtalaisen tasapainoinen, vaikka luvassa onkin kuntatalouden suurin muutos koko historiassa.

Sote-uudistuksessa ja valtion talousarviossa esiintyy kaksi erinomaista periaatetta: se, että kuntien uusiin tai laajentuviin tehtäviin osoitetaan 100 % rahoitus valtiolta ja että verotuksen rakenteen muutoksesta johtuvat verotulomenetykset korvataan kunnille täysimääräisesti.

Kuitenkin talousarviossa samalla kuntien valtionosuuksiin esitetään 43 miljoonan euron leikkausta vuodelle 2023 siten, että tämä leikkaus sisältää kuntien digikannustimiin kohdistuvan 10 miljoonan euron leikkauksen, ei toteuta näitä periaatteita.

On hyvä, että talousarvioesityksessä esitetään hyvinvointialueiden ICT-järjestelmien muutoskustannuksiin 4,2 miljoonaa euroa ja toisaalla eri hallinnonalojen automaattisen päätöksenteon toteuttamiseen osoitetaan 7,1 miljoonaa euroa. Yhteiskunnan digitalisaatiota viedään määrätietoisesti ja resursoidusti eteenpäin, hyvä. Samalla myös kuntia olisi tuettava digitalisaatiossa, sillä hyvinvointialueuudistus on rasite myös kuntien ICT-palveluille ja uudistuksen jälkeisissä kunnissa on itsessään oltava valmius ja resurssit digitalisaation edistämiseen.

Kuntatalousohjelman painearviolaskelmista käy ilmi, että erityisesti pienemmissä kunnissa tulee olemaan rahoituspainetta keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Sote-tehtävien siirto hyvinvointialueille ja rahoituksen siirto valtiolle vie kunnilta noin puolet niiden tuloista ja menoista. Samalla kuntien lainakannasta siirtyy vain reilu neljäsosa. Nousevien kustannusten ja korkojen maailmassa myös tämä saattaa aiheuttaa sellaista epävarmuutta kuntien talouteen, että erityisesti pienimmissä kunnissa digitalisaation tarvitsemat investoinnit jäävät tekemättä. On tärkeää, että kaikki kunnat, niiden työntekijät ja erityisesti kuntalaiset pidetään digitalisaatiossa mukana.

LAUSUNTO

JHL:n näkökulma on, että valtion tulisi edesauttaa ja tukea kuntia digitalisaation edistämisessä. Onko siis ristiriitaa sen välillä, että kuntien digikannustimiin tehdään 10 miljoonan leikkaus, samalla kun tiedämme, että digitalisaatio on paitsi välttämättömyys, myös investointi, joka tuo säästöjä ja parantaa palveluita pitkällä aikavälillä?

Helsingissä 4.10.2022

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry

Päivi Niemi-Laine
puheenjohtaja

Håkan Ekström
toimialajohtaja

Lisätietoja: Samuli Sinisalo, samuli.sinisalo@jhl.fi
gsm 040 7050 398